

بوم خبر

نمایشگاه آثار بیژن بصیری،

باعنوان «شبگرد» در موزه ملی ایران

مراسم گشایش نمایشگاه آثار بیژن بصیری، باعنوان ”شبگرد“ عصر روز جمعه ۱۹ مهرماه در موزه ملی ایران برگزار شد. این مراسم به همت سفارت ایتالیا در تهران، موزه ملی ایران و موزه هنرهای معاصر تهران با حضور جوزپه پرونه سفیر ایتالیا در تهران، وینچنتزو روسو اسپینا رایزن فرهنگی سفارت ایتالیا در تهران، سید علی پاکدامن مدیر کل دیپلماسی عمومی وزارت امور خارجه، محمدرضا کارگر مدیر کل موزه ها و اموال منقول فرهنگی تاریخی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، جبریل نوکنده رییس کل موزه ملی ایران و احسان آقایی رییس موزه هنرهای معاصر تهران در میان جمع کثیری از هنرمندان و علاقمندان در سالن نشست موزه ایران باستان در موزه ملی ایران برگزار شد.

بیژن بصیری چکیده نابی از هنر ایران و ایتالیاست

جوزپه پرونه سفیر ایتالیا در تهران در این مراسم گفت: این رویداد محصول مشترک دو موزه بزرگ ایران است و آثاری که امروز در اینجا به نمایش در آمده الهام گرفته از هنر ایران است. او بیژن بصیری را چکیده نابی از هنر ایران و ایتالیا دانست و گفت: ایشان هنرمندی خلاق است که بیش از آنکه تحت تاثیر هنرمندان و سبک های دیگر باشد، دیگران را تحت تاثیر قرار داده است.

وی در ادامه اهم رویکردهای سفارت ایتالیا در تهران را برگزاری برنامه های فرهنگی با تکیه بر همنشینی هنر و هنرمندان این دو کشور خواند و در بیان برخی از این پروژه ها به هنر خیابانی، هفته سینمای ایران و ایتالیا با حضور سینماگران ایرانی و ایتالیایی، برگزاری نمایشگاه های هنری و فرهنگی و... اشاره داشت. سفیر ایتالیا در تهران در تشریح یکی از مهم ترین این برنامه ها گفت: برگزاری همایش و نمایشگاه شصتمین سالگرد فعالیت های باستان شناسی ایتالیا در ایران در آبان ماه سال جاری با همکاری موزه ملی ایران و پژوهشگاه میراث فرهنگی برنامه ای ارزشمند و با نتایج مهمی خواهد بود.

دوستی و صلح دو تمدن ایران و ایتالیا پیام نمایش آثار بصیری در موزه ایران باستان

جبریل نوکنده رییس کل موزه ملی ایران سخنران بعدی بود. ایشان با اشاره به نقش هنر در پیوند میان انسان ها در خصوص بیژن بصیری به عنوان یک هنرمند گفت: بیژن بصیری از بعد دیگر هنرمندی ایرانی - ایتالیایی است که ذات هنر ایرانی یعنی کشف و شهود را در تمامی آثارش بن مایه قرار می دهد و در عین حال سبک های غربی را برای بیان منظور خود انتخاب کرده است. این همنشینی و در نوردیدن مرزهای فرهنگی شرق و غرب نقطه عطفی بود تا موزه مادر ایران را در برگزاری این رویداد فرهنگی تشویق و ترغیب نماید، نمایش اثری معاصر در موزه ایران باستان نگاه بسیاری را به این پیام مهم فرهنگی جلب می نماید.

وی در ادامه به سابقه روابط فرهنگی موزه ملی ایران با موزه های ایتالیا پرداخت و گفت: بسیاری مشتاقیم تا میزبان نمایشگاهی از آثار باستانی ایتالیا در تهران باشیم. رییس کل موزه ملی ایران ادامه داد: ارزش معنوی میراث فرهنگی و آثار هنری در یافتن همین نقاط مشترک و تعمیق دوستی بین ملت ها در دستیابی به صلحی پایدار در جهان است.

جبریل نوکنده ضمن قدردانی از فعالیت های فرهنگی و هنری سفارت ایتالیا در تهران گفت: وقتی دیوار یک نهاد سیاسی در تهران طرحی سه هزار ساله از فرهنگ، هنر و تمدن ایران را به نمایش می گذارد بدون شک موجب خرسندی شهروندان شده و در عین حال پلی فرهنگی محکمی میان دو کشور با سابقه تمدنی کهن ساخته است.

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه ترسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۰۲۱)۶۶۹۵۵۶۰۰
toseeirani.ir

در آثار هم نسلان مدر نیست مهدی حسینی نشانگان فرهنگ عامه و ساختار گرایی هنر مدرن، به یک زبان تصویری نو در هنر ایران می انجامد، اما دل بستگی به این نشانگان و عناصر، در فضای التقاط تلقی های گوناگون از هنر سیر می کند

همچنین هنر شرق که باز هم در وسعتی قابل توجه، در یافت هایی مبتنی بر ذهن یآوری را به نقاشی راه می دهد؛ هر دو نقشی را در نقاشی های مهدی حسینی بازی می کند، بی آنکه این نقش آفرینی را بتوان به عناصر و نشانگان معینی نسبت داد. چیزی که مهدی حسینی در نقاشی هایش پیش می برد، در ارتباط با حاضر کردن روح این دو تلقی عمده و به ظاهر ناساز در یک تصویر واحد است و از همین در چیه است که شاید بتوان میزان توفیق او را در این مسیر شناسایی کرد. حسینی این التقاط را از ابتدا در قالب یک هم آمیزی تمام و کمال به نقاشی هایش راه می دهد. این در حقیقت تلفیقی درونی شده در آثار اوست که بیش از هر چیز در زیبایی شناسی نقاشی هایش باز شناسی می شود. به این ترتیب، بیننده نقاشی های او هم زمان کیفیت های عاطفی مورد نظر هنرمند را در یافت می کند و خود را با تمامیت تلقی زبایی شناسانه هنرمند رو در رو می بیند. در اینجا تر کیبی از فرمالیسم اروپایی قرن بیستم، جهان دو بعدی مینیاتور ها و شهود حسی نقاشی های شرق دور، یکباره خود را به معرض می کنند؛ بی آنکه قابل تفکیک از یکدیگر باشند یا از حیث میسران تاثیر گذاری ارجحیت خاصی به یکدیگر داشته باشند. خلوص و ساده پنداری شکلی، اختصار گرایی هنر شرق دور و فضای بدون سایه روشن نگارگری ایرانی، توأمان و با یکسانی قابل توجهی جهان آثار او را می سازند.

نقاشی هایش تا اینجا ارائه داده است، فارغ از مضمون یا موضوعیت هر یک از آن ها، جهانی با مناسبات و مختصاتی ثابت و نامتغیر است. این که جهان بر ساخته او در این نقاشی ها از چه منابعی سرچشمه می گیرد و متأثر می شود، اگر چه بارها و بارها از سوسی خود او و دیگران یادآوری شده، اما آنچه به باور نگارنده این متن می تواند «خصلت های التقاطی» آثار او خوانده شود، شاید از وجهی دیگر در تبیین اتمسفر موجود در نقاشی های این هنرمند مؤثر باشد.

این قرار گرفتن یاد را نداختن خود به تقاطع نخله های فکری برای هنرمندی که از جریان مدر نیستی در هنر ایران می آید، اگر چه صفتی منحصر به او نمی تواند شمرده شود، اما به لحاظ دستاوردهای فردی، مختصات ویژه ای را در آثار او نشانه گذاری می کند. در این ارتباط، مهدی حسینی فضای آثارش را در اتصال با سه منبع اصلی بنامی کند.

اگر در آثار هم نسلان مدر نیست او در یک منظر عمومی، نشانگان فرهنگ عامه و ساختار گرایی هنر مدرن از سوی دیگر، به یک زبان تصویری نو در هنر ایران می انجامد و یا اگر «سقاخانه ای» ها عناصر آشنای هنر سسنی ایران را در یک فضای صرف بصری نشانه گذاری می کنند؛ اما مهدی حسینی نشان می دهد که بیش از دل بستگی به این نشانگان و عناصر، در فضای التقاط تلقی های گوناگون از هنر سیر می توان به این ترتیب، به وضوح می توان دریافت که مقصود او از چنین التقاطی، بیش از هر چیز یک التقاط زیبایی شناسانه است و نه محتوا یا مضمون اثر هنری. این دسته بندی اگر چه هنوز بسیار کل نگرایانه به نظر می رسد، اما شاید بتوان بازگو کننده کلان روایت نقاشی های این هنرمند به حساب آورد. در این منظر عمومی، مسیر آفرینش هنری او از تقاطع تلقی غرب و شرق از هنر می گذرد. هنر غرب در یک گستره عمومی که قالب هایی چون پرتره و طبیعت بیجان را به گوناگون ترین و کمال یافته ترین اشکالش دنبال می کند.

حسینی هنرمندی است که مؤلفه های مورد نظر خود در نقاشی هایش را دست کم از نظر شکلی، به طرزی یکدست و پیوسته دنبال کرده است. از این منظر، نقاشی های مهدی حسینی را از لحاظ ویژگی های بصری نمی توان به وضوح در دوره های تفکیک شده ای جای داد. جهانی که او با مجموعه

دوره های مختلف آفرینش هنری مهدی حسینی با چه مختصاتی شناخته می شوند؟ واقعیت این است که نام گذاری آفریده ها و تجربه های این هنرمند در دسته بندی هایی ناظر بر تکنیک ها و شیوه های اجرایی، آن چنان که باید، بازگو کننده خصلت های معین او در مسیر دستاوردها و آفریده های هنری نمی تواند باشد

بازگو کننده خصلت های معین او در مسیر خلق نقاشی هایش نمی تواند باشد. همین نام گذاری برای مرور بخشی از فعالیت هنری مهدی حسینی، اما فرصتی برای واکاوی صفت های دقیق تر آثار او هم فراهم می کند. در حقیقت آنچه ماهیت بصری نقاشی های مهدی حسینی را شکل می دهد، نوعی خلوص فرمی است که اقتضانات اجرایی اش را در پرهیز از رفتارهای هیجانی دنبال می کند.

افت و خیزهای تکنیکی در بوم های خلوت و کمتر جایی دارند و این یک استراتژی بنیادی در مسیر آفرینش هنری اوست و از این جهت، مهدی

پهروز فائقیان

در ۱۳۵۰ به ایران باز می گردد. در این دهه نهضت سقاخانه ای در هنر ایران تقریباً نقطه اوج خود را از دست داده بود. هنگامی که او در آمریکا تحصیل می کرد، هنوز مکتب نیویورک و اکسپرسیونیسم انتزاعی فعال بود و بسیاری از هنرمندان این جریان از جمله «ویلدم کونینگ» و «مارک روتکو» هنوز در قید حیات بودند. بلافاصله بعد از آن جریان هنر پاپ شکل گرفت که روی آموزش های دانشگاهی تأثیری داشت و مهدی حسینی نیز در بازگشت به ایران، این نگاه به هنر پاپ را در آثارش دنبال کرد و در اولین نمایشگاه آثار او نیز این تأثیر دیده می شد.

چنان که در بیانیه نمایشگاه آثار اخیر مهدی حسینی آمده: «این مجموعه در برگیرنده ی فضاهای متفاوتی است که خاطره دوره های مختلف هنری مهدی حسینی را زنده می کند.» حسینی خود در توصیفی مختصر درباره آنچه شاید بتوان به تمامیت نقاشی هایش نسبت داد می گوید: من تلفیقی از آموزش های آکادمیک غربی و هنر بومی ایرانی را به وجود آوردم.»

صفت هایی برای دستاوردهای هنری مهدی حسینی

اما دوره های مختلف آفرینش هنری مهدی حسینی با چه مختصاتی شناخته می شوند؟ واقعیت این است که نام گذاری آفریده ها و تجربه های این هنرمند در دسته بندی هایی ناظر بر تکنیک های اجرایی، آن چنان که باید،

نمایشگاهی از نقاشی های مهدی حسینی، نقاش و مدرس هنرهای تجسمی در گالری هور بهانه ای برای مروری بر دستاوردهای هنری او فراهم کرده است. حسینی به عنوان هنرمندی از نسل دوم نوگرایان ایرانی تا امروز روندی پیوسته و بی توقف را در مسیر آفرینش های هنری اش پی گرفته که از دیگر سو با تمرکز ی خاص بر پیشبرد بخشی از تجربه های مدر نیستی در هنرهای تجسمی ایران همراه بوده است.

مهدی حسینی در سال ۱۳۲۲ در کاشان متولد شد. پس از گذراندن هنرستان هنرهای زیبای تهران در سال ۱۳۴۱ به آمریکا سفر کرد و در سال ۱۳۴۹ از انستیتو پرات نیویورک در رشته نقاشی و هنرهای چایی فارغ التحصیل شد. وی همین رشته را در انستیتوی هنر شیکاگو نیز گذراند. او استاد دانشگاه و عضو هیات علمی متعدد تألیفی و ترجمه ای همچون «کارگاه هنر هوه» و ترجمه کتاب «نقاشی ایرانی» اثر «شیلار. کن بای» از دیگر فعالیت های این هنرمند است. حسینی پس از ادامه تحصیل در آمریکا

یادداشت

یک پرسش عمومی درباره موزه هنرهای معاصر تهران

سامان افکار

گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران شامل چه آثاری است و از های مادی و هنری آن چقدر است؟ شاید این پرسشی باشد که هر شهروند ایرانی به علت ابعاد ملی و عمومی این مجموعه باید در ذهن داشته باشد. آثار گنجینه موزه هنرهای معاصر تاکنون در سه نوبت برای خبرنگاران به نمایش در آمده است. علیرغم اظهارات ضد و نقیض در این باره مجموع آثار گنجینه نزدیک به سه هزار و چهارصد اثر عنوان شده و علت قطعی و دقیق نبودن این رقم اشکالاتی در نحوه شمارش آثار از جمله در خصوص آثار چندلته ای بوده و یا برعکس مثلاً یک مجموعه ۳۵ تایی از یک هنرمند به عنوان یک اثر شمارش شده و در اثر این نحوه شمارش آماری که وجود دارد تقریبی است. طبق گفته دست اندرکاران موزه با توجه به انتشار تدریجی آثار در وبسایت موزه آمار دقیق آثار گنجینه در حال به روز رسانی و رفع این اشکالات در شمارش آثار است؛ و این در حالی است که با وجود گذشت بیش از ۴ دهه از تهیه این مجموعه چنین کوتاهی در فهرست برداری از آثار گنجینه موزه پذیرفتنی نخواهد بود. آثار گنجینه از نیمه دوم قرن نوزدهم

آغاز می شود و تا دهه هفتاد قرن بیستم ادامه پیدا می کند. آثاری از مونه، پیسارو و وویارد در بخش امپرسیونیست های متقدم که بر اساس سال خلق آثار توسط رویین پاکباز در سال های دهه ۲۰ شمسی در گنجینه موزه چیدمان شده اند. رویین پاکباز چنین آثار گنجینه بر اساس تاریخ خلق آن ها انجام داده و نه صرفاً تقدم و تأخر مکاتب هنری. برای این اساس اهمیت گنجینه موزه تنها به چند اثر شاخص محدود نمی شود این آثار که از نیمه دوم قرن ۱۹ جمع آوری شده است از مهم ترین مکاتب و جنبش های هنر مدر نیستی را تا سال ۱۹۷۹ در بر می گیرد؛ به نحوی که با مرور این آثار می توان به لحاظ فرهنگی، هنری، سیاسی و اجتماعی بخشی از تاریخ غرب را مرور کرد و در حقیقت این گنجینه به این سبب ارزشمند است چرا که یک روایت منحصر به فرد از تاریخ هنر را ارائه می دهد. آثاری از مکتهای اکسپرسیونیسم و کو بیسم از جمله با آثار نمایندگان شاخص چون براک و پیکاسو از دیگر آثار ارزشمندان مجموعه است. همچنین در رده آثار مکتب های هنری پس از جنگ جهانی دوم در آمریکا از جمله اکشن پینتینگ و اکسپرسیونیسم انتزاعی در گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران با هنرمندانی چون

از نمایش بیرون آمده است. اثر غیر قابل نمایشی از آندره رن به شیوه پوینتیلیسم، همچنین آثاری از ژرژ روئو، پل گوگن و جیمز انسور در بخش آثار غیر قابل نمایش گنجینه موزه هنرهای معاصر پاپ آر تیست ها از جمله اندی وارهول هم توجه برانگیز است، خصوصاً اثر «خود کشی» که یکی از گران قیمت ترین مجموعه آثار این هنرمند به شمار می رود. در بخش آثار ایرانی گنجینه موزه هنرهای معاصر هم با آثار بارزشی از جمله آثاری متعلق به اردشیر محمص، پرویز کلاتری، محمود فرشچیان، مارکو گر یگوریان و حسین زنده رودی مواجه هستیم.

در پایان این مرور اجمالی بسر آثار موجود در گنجینه موزه نکته مهمی در ارتباط با تعیین

